

Встановлення опіки над недієздатною особою

Наявність у фізичної особи можливості у повній мірі набувати цивільних прав та обов'язків є цивільною дієздатністю.

Недієздатна особа – це особа, яка внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними.

Куди подати заяву про визнання фізичної особи недієздатною?

Заява про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, у тому числі неповнолітньої особи, чи визнання фізичної особи недієздатною подається до суду за місцем проживання цієї особи, а якщо вона перебуває на лікуванні у наркологічному або психіатричному закладі - за місцезнаходженням цього закладу.

До заяви мають бути додані докази такого психічного стану: довідка про стан здоров'я та виписка з історії хвороби.

• Хто може подати заяву про визнання фізичної особи недієздатною?

Заяву про визнання фізичної особи недієздатною може бути подано:

- членами її сім'ї;
- близькими родичами, незалежно від їх спільного проживання;
- органом опіки та піклування, психіатричним закладом.

Куди подати заяву про визнання фізичної особи недієздатною?

У заяві про визнання фізичної особи недієздатною мають бути викладені обставини, що свідчать про хронічний, стійкий психічний

розлад, внаслідок чого особа не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними (ч. 3 ст. 297 Цивільного процесуального кодексу України).

Щодо вартості, то слід зазначити, що відповідно ч.2 ст.299 Цивільного процесуального кодексу України Судові витрати, пов'язані з провадженням справи про визнання фізичної особи недієздатною або обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, відносяться за рахунок держави.

Суд, установивши, що заявник діяв недобросовісно без достатньої для цього підстави, стягує із заявника всі судові витрати.

Чи потрібно призначення експертизи?

Суд за наявності достатніх даних про психічний розлад здоров'я фізичної особи призначає для встановлення її психічного стану судово-психіатричну експертизу.

У виняткових випадках, коли особа, щодо якої відкрито провадження у справі про обмеження її у цивільній дієздатності чи визнання її недієздатною, явно ухиляється від проходження експертизи, суд у судовому засіданні за участю лікаря-психіатра може постановити ухвалу про примусове направлення фізичної особи на судово-психіатричну експертизу (ст. 298 Цивільного процесуального кодексу України).

Суд, ухвалюючи рішення про визнання фізичної особи недієздатною, встановлює над нею відповідно опіку і за поданням органу опіки та піклування призначає їй опікуна.

Строк дії рішення про визнання фізичної особи недієздатною визначається судом, але не може перевищувати двох років.

Клопотання про продовження строку дії рішення про визнання фізичної особи недієздатною має право подати опікун, представник органу опіки та піклування не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до закінчення строку, визначеного ч. 6 ст. 300 Цивільного процесуального кодексу України.

• Які правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною?

- Над недієздатною фізичною особою встановлюється опіка.
- Недієздатна фізична особа не має права вчиняти будь-якого

правочину.

- Правочини від імені недієздатної фізичної особи та в її інтересах вчиняє її опікун.
- Відповідальність за шкоду, завдану недієздатною фізичною особою, несе її опікун.

Чи можливо поновити цивільну дієздатність фізичної особи, яка була визнана недієздатною?

За заявою опікуна або органу опіки та піклування суд поновлює цивільну дієздатність фізичної особи, яка була визнана недієздатною, і припиняє опіку, якщо буде встановлено, що внаслідок видужання або значного поліпшення її психічного стану у неї поновилася здатність усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними.

За **безкоштовною правовою допомогою** ви можете звернутися після скасування карантинних заходів до Громадської організації **«Правова єдність»** за адресою: м. Біла Церква, вул. Леваневського, 55 (приміщення бібліотеки № 8) або дистанційно за телефонами **+380996040650** та **+380683329421**, на електронну пошту **pravovadopomogabc@gmail.com** та онлайн за доступом: **ldn.org.ua/section/legal-help**

Звертаємо увагу, що цей буклет носить рекомендаційний характер, і вирішення окремих ситуацій потребує консультації зі спеціалістом.

Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Створення безпечного та правоспроможного середовища у громадах Київщини» і не обов'язково збігається з позицією Міжнародного фонду «Відродження».